Προβλήματα παιδείας ἔχουν καὶ οἱ Ἄγγλοι

Ἐπικρίνονται τὰ φιλελεύθερα μέτρα

ΛΟΝΔΙΝΟΝ. Ἐνώπιον τῶν διαμαρτυριῶν πλήθους Βρεταννῶν γονέων, οἱ ὁποῖοι θεωροῦν ὅτι τὰ τέκνα των δὲν διδάσκονται κατὰ τὸν ἁρμόζοντα τρόπον ἀνάγνωσιν, γραφὴν καὶ ἀριθμητικήν, ὁ Ἄγγλος πρωθυπουργὸς κ. Τζαίημς Κάλλαχαν συνεκάλεσε πανεθνικὴν συνέλευσιν ἐκπαιδευτικῶν πρὸς μελέτην τοῦ ζητήματος τῆς Παιδείας.

Εἰς τὴν Βρεταννίαν, τὰ Κολλέγια καὶ τὰ Πανεπιστήμια παραπονοῦνται, ὅτι οἱ ἀπόφοιτοι τῶν σχολείων τῆς Μέσης Ἐκπαιδεύσεως δὲν ἔχουν τὰ ἀπαιτούμενα προσόντα διὰ νὰ δυνηθοῦν νὰ παρακολουθήσουν ἐπιτυχῶς τὸ σύστημα τῆς Ἀνωτάτης Παιδείας.

Ἐξ ἄλλου, οἱ ἐργοδόται εἰς τὰς μεγάλας βιομηχανίας παραπονοῦνται ὅτι μέγας ἀριθμὸς στέλλονται εἰς αὐτοὺς ὑπὸ τῶν δημοσίων σχολῶν ὡς μαθητευόμενοι ἀγνοοῦν βασικὰ στοιχεῖα τῆς ἀριθμητικῆς. Λέγουν, ὅτι νέοι ἡλικίας 16 καὶ 17 ἐτῶν ἀδυνατοῦν νὰ κάμουν ἁπλᾶς πράξεις πολλαπλασιασμοῦ, τὰς ἐκτελοῦν δέ... διὰ προσθέσεως!

Τὸ Πανεπιστημιακὸν Κολλέγιον τῆς Ὀξφόρδης ἀπεφάσισε, διὰ πρώτην φορὰν κατὰ τὴν τελευταίαν 22ετίαν, νὰ μὴ ἐκλέξῃ διὰ τὸ ἔτος 1976 δύο πανεπιστημιακοὺς ὑποτρόφους ἑταίρους.

«Αἱ ἐκθέσεις τὰς ὁποίας ὑπέβαλαν οἱ 17 ἀπόφοιτοι δὲν εἶχον τὴν ποιότητα, ἥτις ἀπαιτεῖται διὰ τὴν θέσιν αὐτήν», λέγει ὁ ἐπίτροπος τοῦ Κολλεγίου Τζὼν Σπάρροου.

Ἡ ἔκθεσις Μπάλλοκ τοῦ 1975 ἥτις κατηρτίσθη κατὰ παραγγελίαν τῆς κυβερνήσεως, ἀποφαίνεται ὅτι «τὸ μορφωτικὸν ἐπίπεδον τῶν ἀποφοίτων τῶν Γυμνασίων δὲν ἀνταποκρίνεται πρὸς τὰς ἀπαιτήσεις τῆς ἐποχῆς».

Σχολεῖα, ἐξ ἄλλου, τῆς Μέσης Ἐκπαιδεύσεως, ἀναφέρουν ὅτι πλῆθος μαθητῶν τῶν θεωρητικῶν γυμνασίων σταματοῦν τὰ μαθήματα τῶν μαθητῶν εἰς τὴν ἡλικίαν τῶν 16 καὶ 17 ἐτῶν, διότι, ὡς λέγουν, «δὲν ἠμποροῦν νὰ τὰ βγάλουν πέραν μὲ τοὺς ἀριθμούς».

Γονεῖς καὶ ἐκπαιδευτικοὶ ἀποδίδουν τὸ θλιβερὸν τοῦτο φαινόμενον τῆς ἀγραμματωσύνης τῶν μαθητῶν εἰς τὰς νέας «φιλελευθέρας» μεθόδους διδασκαλίας, αἱ ὁποῖαι ἐφαρμόζονται τόσον εἰς τὴν Βρεταννίαν ὅσον καὶ εἰς τὰς Ἡνωμένας Πολιτείας. Αἱ μέθοδοι αὐταὶ ἐπιτρέπουν εἰς τοὺς μαθητὰς νὰ ἐκλέγουν οἱ ἴδιοι τὰ μαθήματα, τὰ ὁποῖα θὰ παρακολουθήσουν, τοὺς ἀπαλλάσσουν δὲ τῆς ὑποχρεώσεως νὰ μελετοῦν κατ' οἶκον.

Προαναγγέλλων, εἰς ὁμιλίαν του εἰς τὴν Ὀξφόρδην, τὴν ἀπόφασίν του διὰ τὴν σύγκλησιν τοῦ συνεδρίου, ὁ κ. Κάλλαχαν εἶπεν ὅτι αἱ νέαι μέθοδοι «ἀποδίδουν ἐξαίρετα ἀποτελέσματα, ὅταν ἐφαρμόζωνται ὑπὸ ἱκανῶν διδασκάλων ὅταν, ὅμως, οἱ διδάσκαλοι δὲν εἶναι ἐπαρκῶς κατηρτισμένοι, τὰ ἀποτελέσματά των εἶναι ἀμφίβολα».

Οἱ ἐπικριταὶ τῶν «φιλελευθέρων» μεθόδων διδασκαλίας ὑπογραμμίζουν, ἐξ ἄλλου, ὅτι αἱ μέθοδοι αὐταὶ καλλιεργοῦν μὲν εἰς τοὺς μαθητὰς τὸ πνεῦμα πρωτοτυπίας, κοινωνικῆς ἀλληλενεργείας καὶ ἀνεξαρτησίας, εἰς βάρος, ὅμως, τῆς ἐκπαιδεύσεώς των εἰς τὰ βασικὰ μαθήματα.

Μία ἄλλη ἐπίκρισις, ἥτις διατυπώνεται διὰ τὴν χαμηλὴν στάθμην τῆς Βρεταννικῆς ἐκπαιδεύσεως εἶναι ὁ νέος θεσμὸς τῶν κοινῶν δι' ὅλους τοὺς μαθητὰς Γυμνασίων καὶ τὸ σύστημα τῶν ἐξετάσεων. Ὁ νέος θεσμός, ὅστις κατήργησε τὸν χωρισμὸν τῶν Γυμνασίων εἰς τρεῖς κατηγορίας, ἐπεβλήθη τῷ 1965 διὰ νὰ λαμβάνουν ἅπαντες οἱ μαθηταὶ τὴν αὐτὴν ἐκπαίδευσιν.

ΑΠΟ ΤΗ ΣΚΟΠΙΑ ΤΗΣ ΜΟΣΧΑΣ

Τὸ παγκόσμιο συνέδριο φιλειρηνικῶν δυνάμεων

ΠΟΡΕΙΑ ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΥΦΕΣΗ

ΜΟΣΧΑ (Ἰδ. Ὑπ.). Στὸ Παγκόσμιο συνέδριο τῶν φιλειρηνικῶν δυνάμεων, ποὺ γίνεται στὴ Μόσχα ἡ βασικὴ συζήτηση περιστρέφεται γύρω ἀπὸ τὸ θέμα: «ἐνίσχυση τοῦ ρόλου τῆς κοινῆς γνώμης στὴν παραπέρα πορεία τῆς διεθνοῦς ὕφεσης. Αὐτὴ καθ' αὐτὴν ἡ δυνατότητα τῆς σύγκλησης τοῦ συνεδρίου ὑπῆρξε καρπὸς τῆς νέας πολιτικῆς καὶ ψυχολογικῆς ἀτμόσφαιρας ποὺ διαμορφώθηκε κατὰ τὰ τελευταῖα χρόνια, χάρη στὴν πρόοδο τοῦ ζητήματος τῆς διεθνοῦς ὕφεσης.

Ἂς θυμηθοῦμε πόσες προκαταλήψεις καὶ πόση δυσπιστία γεννοῦσε μεταξὺ τῶν ἀνθρώπων ὁ «ψυχρὸς πόλεμος» πόσοι ἀπίθανοι μῦθοι εἶχαν ἐφευρεθεῖ ἀπὸ τὴν προπαγανδιστικὴ μηχανὴ αὐτοῦ τοῦ «πολέμου» γιὰ νὰ διατηροῦνται συνεχῶς σὲ κρίσιμο ὅριο οἱ σχέσεις μεταξὺ Ἀνατολῆς καὶ Δύσης. Δὲν ὑπῆρξε μικρὸς ὁ ρόλος τους καὶ στὴ διαίρεση τῶν διαφόρων σχηματισμῶν τῶν φιλειρηνικῶν δυνάμεων.

Ἀλλὰ τὸ κοινωνικὸ κίνημα εἰρήνης ἀποδεικνύει πόσον τεχνητὴ ἦταν ἡ τέτοια διαίρεση. Καὶ αὐτὸ ἔγινε ἀκόμη πιὸ φανερὸ τότε ποὺ οἱ εὐρωπαῖοι εἶδαν στὴν πράξη πόσον ὠφελεῖ ἡ διεθνὴς ὕφεση καὶ εἰδικότερα, ἡ δυνατότητα νὰ ζοῦν ὅλοι οἱ ἄνθρωποι χωρὶς τὸν φόβον τοῦ πολέμου.

Αὐτὸ ἐκδηλώθηκε πιὸ καθαρὰ στὴν Εὐρώπη ὅπου τὰ θέματα τῆς ἀποτροπῆς ἑνὸς νέου παγκόσμιου πολέμου, σὲ συνδυασμὸ μὲ τὸ πρόσφατο παρελθὸν τῆς ἠπείρου, προβάλλουν μὲ ἰδιαίτερη ὀξύτητα. Ἐδῶ, οἱ φιλειρηνικὲς δυνάμεις ἀντιμετώπιζαν κι' ἕνα ἄλλο συγκεκριμένο πρόβλημα — τὴ συμβολή τους στὴν πρακτικὴ ἐφαρμογὴ τῶν ἀποφάσεων τῆς Πανευρωπαϊκῆς διάσκεψης τοῦ Ἑλσίνκι.

Ἡ νετικὴ πειρα ἀπὸ τὸν διάλογο ποὺ ἔχει ἀρχίσει στὸ Παγκόσμιο Συνεριο των φιλειρηνικῶν δυνάμεων πρὶν τρία χρονια, βοήησε τοὺς ἐκπροσώπους των διαφορων πολιτικων κομμάτων καὶ κοινωνικῶν ρευμάτων να συνεχίσουν την ἀναζήτηση ἑνὸς κοινοῦ τρόπου ἐπίλυσης τῶν διεθνῶν προβλημάτων. Ἡ ἐπιδίωξη κοινῶν καὶ συντονισμένων προσπαθειῶν βρηκε την ἔκφρασή της στὴ δραστηριότητα τοῦ Διεθνοῦς Συμβουλίου γιὰ τὴ συνέχιση τῶν ἐνεργειῶν καὶ γιὰ τις δημόσιες σχέσεις τοῦ Συνεδρίου τοῦ 1973.

Τὰ διάφορα τμήματα τοῦ κινήματος τῶν ἀπαδῶν τῆς εἰρήνης ὁλοένα περισσότερο συνειδητοποιοῦν ὅτι ἡ διεθνὴς ὕφεση δὲν μπορεῖ νὰ εἶναι ἀμετάκλητη, ὅσο συνεχίζεται ὁ ἀνταγωνισμὸς τῶν ἐξοπλισμῶν. Ἡ ὕφεση, αὐτὴ καθ' αὐτήν, ἀπειλεῖται ἀπὸ τὸν ἀνταγωνισμὸ τῶν ἐξοπλισμῶν, ἀπὸ τὰ ἀποθέματα τῶν πιὸ τερατωδῶν ὅπλων μαζικῆς ἐξόντωσης. Γιὰ τὸν λόγο αὐτὸν τὸ Διεθνὲς Συμβούλιο θεώρησε σὰν μιὰ ἀπὸ τὶς σπουδαιότερες πράξεις του τὴν πραγματοποίησή κατὰ τὸν περισυνὸ Σεπτέμβριο, στὸ Ἑλσίνκι, τῆς Παγκόσμιας Διάσκεψης γιὰ τὴν κατάπαυση τοῦ ἀνταγωνισμοῦ τῶν ἐξοπλισμῶν, γιὰ τὸν ἀφοπλισμὸ καὶ τὴ διεθνὴ ὕφεση.

Ἀλλὰ κατὰ τὴν περίοδο ποὺ ἀκολούθησε τὴν Πανευρωπαϊκὴ διάσκεψη, ξαναζωντάνεψαν καὶ οἱ ὀπαδοὶ τοῦ «ψυχροῦ πολέμου». Ὅλοι αὐτοὶ κάναν ἀπεγνωσμένες προσπάθειες γιὰ νὰ μὴ ἀφήσουν νὰ χαθοῦν καὶ ἡ καχυποψία καὶ οἱ προκαταλήψεις, λὲς καὶ μὲ τὸν τρόπον αὐτὸν θέλουν νὰ ἐκδικηθοῦν γιὰ τὶς ἐπιτυχίες ποὺ σημειώθηκαν στὴ χαλάρωση τῆς διεθνοῦς ἐντάσης, γιὰ τὴν αὐξανομένη ἐμπιστοσύνη μεταξὺ τῶν λαῶν τῆς Ἀνατολῆς καὶ τῆς Δύσης. Ἡ καταπολέμηση αὐτοῦ τοῦ κακοῦ εἶναι ἐξίσου σπουδαῖος στόχος, ὅπως καὶ ἡ πάλη γιὰ τὸν ἀφοπλισμό, γιὰ τὴν παγίωση τῆς ἀσφαλείας, γιὰ τὴ συνεργασία. Ἀλλ' ἀκόμη πιὸ σπουδαῖο ρόλο καλεῖται νὰ παίξει ἐδῶ ἡ ἐξέλιξη τῆς διεύρυνσης τῆς πολιτικῆς καὶ τῆς κοινωνικῆς σύνθεσης τοῦ κινήματος τῶν ὀπαδῶν τῆς διεθνοῦς ὕφεσης.

Ἀπὸ τὴν ἄποψη αὐτή, τὸ τωρινὸ Διεθνὲς Συνέδριο τῶν φιλειρηνικῶν δυνάμεων ἀποκτᾶ ἰδιαίτερη σημασία. Τὸ Συνέδριο αὐτὸ στηρίζει τὸ ἔργο του στὸν ἐλεύθερο, εἰλικρινῆ καὶ ἰσότιμο διάλογο μεταξὺ πολὺ διαφορετικῶν, καμιὰ φορά, ὡς πρὸς τὶς πεποιθήσεις τους, ἀνθρώπων. Τὸ ἐνδεχόμενο, πραγματοποίησης μιᾶς πλατιᾶς, ὡς πρὸς τὴν πολιτική τους σύνθεση, συνάντησης προκάλεσε τὸ ἐνδιαφέρον στοὺς πιὸ ποικίλους κοινωνικοπολιτικοὺς κύκλους, ἀκόμη καὶ στοὺς τόσο ποικιλόχρωμους ὅπως εἶναι οἱ εὐρωπαϊκοί. Αὐτὸ ἐκδηλώθηκε, εἰδικότερα, στὸ ἐνδιαφέρον πολλῶν πολιτικῶν κομμάτων τῆς Εὐρώπης, (κομμουνιστῶν, σοσιαλδημοκρατῶν, χριστιανοδημοκρατῶν, φιλελευθέρων, ἐθνικοδημοκρατῶν καὶ ἄλλων) νὰ στείλουν σ' αὐτὴν τοὺς ἀντιπροσώπους τους. Ἔγκυρη θὰ εἶναι στὸ Συνέδριο ἡ ἀντιπροσωπεία τῶν κοινωνικῶν δυνάμεων καὶ ὀργανώσεων τῶν σοσιαλιστικῶν χωρῶν, τῶν χωρῶν τοῦ «Τρίτου» κόσμου. Ἀναμένεται ὅτι θὰ μετάσχουν σ' αὐτὸ γύρω στοὺς 100 διεθνεῖς ὀργανισμούς, μεταξὺ δὲ αὐτῶν καὶ ὁ ἀντιπόσωπος τοῦ Γενικοῦ Γραμματέα τοῦ ΟΗΕ.

Δ. ΑΡΝΤΑΜΑΤΣΚΙ

Στὴν Πορτογαλία πρῶτα Κόκα-Κόλα κι' ἔπειτα δάνειο

ΠΡΟΣΦΕΡΕΙ Ο ΚΑΡΤΕΡ

ΝΕΑ ΥΟΡΚΗ (Ἰδ. Ὑπ.). Οἱ Ἡνωμένες Πολιτεῖες, εἰδικώτερα ὁ Τζίμμυ Κάρτερ καὶ τὸ στενὸ περιβάλλον του, παραχώρησαν δάνειο 300.000.000 δολλαρίων στὴν Πορτογαλία μόνο ἀφοῦ ἡ τελευταία ἀνακάλεσε νόμο τοῦ 1929 καὶ ἐπέτρεψε στὴν ἑταιρία Κόκα—Κόλα νὰ ἐγκαταστήσει βιομηχανία καὶ νὰ πουλάει ἐλεύθερα τὰ προϊόντα της στὴ χώρα.

Τὸ δάνειο, ποὺ ἀπιβλέπει στὴν «οἰκονομικὴ σταθεροποίηση τοῦ δημοκρατικοῦ καθεστῶτος καὶ τῆς κυβένησης Σοάρες», εἶχε ἐγκιθεῖ οὐσιαστικὰ τὸν περασμένο Μάρτιο, ὅταν ἡ Οὐάσιγκωτ πείστηκε ὅτι δὲν ὑπῆρχε κίνδυνος «ἀκραίων κομμουνιστικῶν λύσεων» στὴν Πορτογαλία. Μάλιστα, ἀνακοινώθηκε ἡ σχετικὴ ἀπόφαση ἀπὸ τὸν ἴδιο τὸν Κισσιγκερ πανηγυρικά, στὶς παραμονὲς τῶν τελευταίων δημοτικῶν ἐκλογῶν, τὴν ἔκβαση τῶν ὁποίων ὁπωσδήποτε ἐπηρέασε.

«ΔΕΙΓΜΑ ΚΑΛΗΣ ΘΕΛΗΣΕΩΣ»

Παραδόξως, ἡ ὑλοποίηση τῆς ἀπόφασης τῆς Οὐάσιγκτων καθυστεροῦσε σὲ σημεῖο ποὺ ἡ Λισαβώνα ἄρχισε νὰ ἀμφιβάλλει ἂν πραγματικὰ «λόγοι γραφειοκρατικῆς διαδικασίας» ἐμπόδιζαν τὴν καταβολὴ τῆς πρώτης δόσης. Ἡ ἐξήγηση, ὡστόσο, δὲν ἄργησε, ἡ κυβέρνηση Σοάρες εἰδοποιήθηκε ὅτι τουλάχιστον σὰν «δεῖγμα καλῆς θελήσεως» ἐκ μέρους της θὰ ἔπρεπε νὰ ἀναθεωρήσει καὶ νὰ ἀνακαλέσει ἕνα πολιὸ νόμο, ποὺ χάρη τῆς προστασίας τῶν πορτογαλικῶν ποτῶν, χυμῶν κλπ., ἀπαγόρευε τὴν ἵδρυση βιομηχανιῶν Κόκα—Κόλα, Πέπσι—Κόλα κλπ.

Γιατὶ τῆς Κόκα—Κόλα; Ἡ «Γουὼλ Στρήτ Τζόρναλ» ἔμμεσα, ἀλλὰ σαφέστατα κάνει τὴν ἀποκάλυψη: Τὸ ζήτησε τὸ περιβάλλον Κάρτερ, ποὺ ἔχει ἰδιαίτερους δεσμοὺς μὲ τοὺς ἐπιχειρηματίες τῆς Κόκα—Κόλα!

Ἡ ἕδρα τῆς ἑταιρίας βρίσκεται στὴν Ἀτλάντα, τῆς Τζόρτζια, ἀπ' ὅπου καὶ κατάγεται ὁ νέος πρόεδρος καὶ τὰ περισσότερα μέλη τοῦ «στενοῦ κύκλου» του. Ὁ πρώην πρόεδρος τῆς ἑταιρίας Τσάρλς Ντάνκαν, προσωπικὸς φίλος καὶ ἀπὸ ἐτῶν οἰκονομικὸς ἐνισχυτὴς τοῦ Τζίμμυ Κάρτερ, διορίστηκε ὑφυπουργὸς Ἀμύνης. Ἕνας ἄλλος πολιτικὸς τῆς Τζόρτζια, ὁ βουλευτὴς Γιάγκ, ποὺ διορίστηκε ἀντιπρόσωπος τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν στὰ Ἡνωμένα Ἔθνη καὶ εἶναι ἐπίλεκτο στέλεχος τοῦ «στενοῦ κύκλου» τοῦ Κάρτερ, συνηγορεῖ θερμότατα ὑπὲρ τῆς Κόκα —Κόλα, βεβαιώνει ἡ ἀμερικανικὴ ἐφημερίδα.

Καί, μεταξὺ σοβαροῦ καὶ ἀστείου, ἡ «Γουὼλ Στρήτ Τζόρναλ» διερωτᾶται: «Τί σημασία ἔχουν ὅλα αὐτὰ γιὰ τὴν ὕφεση; Θὰ καθυστερήσει ἡ συμφωνία περιορισμοῦ τῶν πυρηνικῶν ὅπλων μὲ τὴ Μόσχα μέχρις ὅτου ἐκδιωχθεῖ ἀπὸ τὴ Ρωσία ἡ Πέπσι—Κόλα;» (ποὺ ἀνταγωνίζεται τὴν Κόκα—Κόλα, ἀλλὰ ἐπὶ Νίξον ἦπρε τὴν ἄδεια νὰ ἱδρύσει ἐργοστάσιο στὴ Σοβιετικὴ Ἕνωση).

ΣΥΝΕΡΓΕΙΟΝ ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΩΝ
FIAT-SIMCA
ΝΙΚ. ΒΟΥΚΕΛΑΤΟΥ
ΠΡΩΗΝ ΜΗΧΑΝΙΚΟΥ ΦΙΑΤ
ΕΛΛΗΝΟΣ ΣΤΡΑΤΙΩΤΟΥ 6, ΤΗΛ. 420—689
ΠΑΤΡΑΙ

ΠΑΛΛΑΣ
ΣΗΜΕΡΟΝ 4.45—12.15
Θὰ παραδεχθῆτε ὅτι εἶναι δικαιωματικὰ ὁ ἄξιος διάδοχος τοῦ ΜΠΡΟΥΣ ΛΗ
ΕΓΧΡΩΜΟΝ — ΣΙΝΕΜΑΣΚΟΠ
ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ 1977
Μὲ τὸν ἄφθαστο
ΣΟΝΝΥ ΤΣΙΜΠΑ
ΚΙΜΠΑ, Ο ΑΕΤΟΣ ΠΟΥ ΓΚΡΕΜΙΣΕ
ΤΟΝ ΜΠΡΟΥΣ ΛΗ

ΤΑ ΕΣΩΤΕΡΙΚΑ ΤΗΣ ΓΕΙΤΟΝΟΣ

ΦΟΒΟΙ ΤΗΣ ΑΛΒΑΝΙΑΣ

ΥΠΑΡΧΕΙ ΠΡΟΒΛΗΜΑ ΔΙΑΔΟΧΗΣ

ΒΕΛΙΓΡΑΔΙ, (Ἰδ. Ὑπηρ.).— Οἱ Γιουγκοσλάβοι παρακολουθοῦν μὲ εὔλογο ἐνδιαφέρον κάθε ἐκδήλωση τῆς ἀλβανικῆς ἡγεσίας τὸν τελευταῖο καιρὸ κι' αὐτὸ γιατὶ κάθε ἐκδήλωση συνδέεται ἀναμφισβήτητα μὲ τὴν κατάσταση ποὺ ἐπικρατεῖ στὸ ἐσωτερικὸ τῆς μικρῆς γείτονος, μιὰ κατάσταση ἀβεβαιότητος καὶ ἀοτάθειας.

Οἱ Γιουγκοσλάβοι γνωρίζουν ὅτι ἡ μικρὴ γείτων ἀντιμετωπίζει ἕνα πολὺ σοβαρὸ πρόβλημα ἀνάλογο μὲ ἐκεῖνο ποὺ ἀντιμετωπίζει καὶ ἡ δική τους χώρα. Ὁ Ἐμβὲρ Χότζα εἶναι πολὺ μικρότερος σὲ ἡλικία ἀπὸ τὸν Τίτο, ἀλλὰ ἡ διαφορὰ «συμψηφίζεται» ἀπὸ τὴν πολὺ ἐπισφαλῆ ὑγεία τοῦ Ἀλβανοῦ ἡγέτη. Ὑφίσταται λοιπὸν καὶ στὴν Ἀλβανία πρόβλημα διαδοχῆς ἀνάλογο μὲ τὸ πρόβλημα ποὺ ὑφίσταται στὴν Γιουγκοσλαβία. Ποιὸς θὰ διαδεχθῆ τὸν Χότζα; Ποιὸς θὰ διαδεχθῆ τὸν Τίτο; Καὶ θὰ γίνῃ κατὰ τρόπο ὁμαλὸ ἡ διαδοχὴ καὶ στὴ μία καὶ στὴν ἄλλη ἢ θὰ συμβῆ καὶ σ' αὐτὲς τὶς δύο χῶρες ἐκεῖνο ποὺ γίνεται τώρα στὴν Λαϊκὴ Κίνα ἐξ αἰτίας τῆς ἱστορικῆς ἀπρονοησίας τοῦ Μάο Τσὲ Τούγκ, ποὺ ἐπέμενε μέχρι πλήρους ὀργανικῆς ἀχρηστεύσεώς του μὲ ἀποτέλεσμα νὰ μείνῃ ἡ χώρα στὸ κρίσιμο διάστημα, δίχως ἡγέτη καὶ νὰ παρατηρεῖται σήμερα ἡ μυστηριώδης ἐμφύλια ἀναταραχή;

Οἱ Γιουγκοσλάβοι βεβαιώνουν ὅτι στὴ δική τους χώρα δὲν πρόκειται νὰ συμβῆ καμμιὰ ἀνωμαλία παρὰ τὴν ὕπαοξη περιπλόκου προβλήματος ἐθνοτήτων καὶ μειονοτήτων. Βεβαιώνουν ὅτι ὁ Τίτο ἔλαβε τὰ μέτρα του, ὅτι ὑπάρχει μιὰ «σκιώδης συλλογικὴ ἡγεσία», ποὺ λειτουργεῖ ἤδη κατὰ τὸ ἀγγλικὸ πρότυπο καὶ ποὺ θὰ ἀναλάβῃ πλήρεις ἐξουσίες ἀμέσως μόλις ἐκλείψῃ ὁ ἀρχηγός.

Ἀκόμα δὲ βεβαιώνουν ὅτι ἔχουν λημθῆ ὅλα τὰ μέτρα ὥστε νὰ κρατοῦνται ἐκτονωμένες οἱ ἐπικίνδυνες χωριστικὲς τάσεις τῶν διαφόρων ἐθνοτήτων ποὺ συναποτελοῦν τὴν ὁμοσπονδιακὴ Γιουγκοσλαβία μὲ τὴν ἀνάλογη ἐκπροσώπησή τους μέσα σ' αὐτὴ τὴν «σκιώδη συλλογικὴ ἡγεσία», ποὺ θὰ διαδεχθῆ τὸν Τίτο.

Ἀκόμα βεβαιώνουν πὼς οἱ ἔνοπλες δυνάμεις ποὺ ὠργάνωσε ὁ Τίτο εἶναι κατὰ τέτοιον τρόπο συντεθειμένες ὥστε νὰ ἀποτελοῦν τὸν φύλακα—φρουρό, τὸν ἐγγυητὴ τῆς διατηρήσεως τοῦ πολιτικοῦ κράτους ὑπὸ τὴν διαμορφωμένη καὶ ἀσκουμένη ἤδη στὴν διακυβέρνηση τῆς χώρας συλλογικὴ ἡγεσία.

Δὲν εἶναι ὅμως καθόλου βέβαιοι οἱ Γιουγκοσλάβοι ὅτι τὸ αὐτὸ θὰ συμβῆ καὶ στὴν Ἀλβανία, τῆς ὁποίας τὴν ἐσωτερικὴ πολιτικὴ κατάσταση τὴν θεωροῦν πολὺ ἀσταθῆ ἂν ὄχι ἐκρηκτική. Γι' αὐτὸ καὶ παρακολουθοῦν τὰ συμβαίνοντα στὰ Τίρανα μὲ μεγάλο ἐνδιαφέρον. Τὸ ἐνδιαφέρον αὐτὸ δὲν ὀφείλεται μόνο στὸ γεγονὸς ὅτι ἡ Ἀλβανία συνορεύει μὲ τὴν Γιουγκοσλαβία σὲ κρίσιμο τμῆμα τῆς ἀτελεύτητης γιουγκοσλαβικῆς μεθορίου — πάνω στὴν Βαλτική — ἀλλὰ ἐπίσης στὸ γεγονὸς ὅτι στὴν Γιουγκοσλαβία ζῆ μιὰ μεγάλη ἀλβανικὴ μειονότης ποὺ ἀριθμεῖ ἕνα ἑκατομμύριο ψυχές. Αὐτὴ ἡ μειονότης δὲν ἔγινε δυνατὸ νὰ ἀφομοιωθῆ στὴν μείζονα γιουγκοσλαβικὴ κοινωνία. Μὲ μιὰ ἐχθρικὴ πρὸς τὴν Γιουγκοσλαβία Ἀλβανία, αὐτὴ ἡ μειονότης θὰ μποροῦσε νὰ ἐξελιχθῆ σὲ ἐξαιρετικῶς ἐπικίνδυνο καρκίνωμα.

ΓΙΑΤΙ ΤΑ ΤΙΡΑΝΑ ΒΑΛΛΟΥΝ ΚΑΤΑ ΤΗΣ ΕΣΣΔ

ΜΙΑ ἀπὸ τὶς πιὸ πρόσφατες ἐκδηλώσεις τῆς ἀλβανικῆς ἡγεσίας εἶναι ἡ βιαιότατη ἐπίθεση ποὺ ἐξαπέλυσε κατὰ τῆς Μόσχας. Στὴν ἐπίθεση αὐτὴ περιλαμβάνεται ἡ κατηγορία ὅτι οἱ Σοβιετικοὶ ἀποβλέπουν σὲ «καθυπόταξη» τῆς Βαλκανικῆς καὶ ὅτι γι' αὐτὸ τὸν σκοπὸ ἔχουν συγκεντρώσει μεγάλες δυνάμεις στὴν Βουλγαρία καὶ στὴν νότια Οὐγγαρία. Ἡ ἐπίθεση αὐτὴ δὲν εἶναι νέα. Ἀποτελεῖ συνέχεια τῆς ἀδιάκοπης ἀλβανικῆς ἀντιθέσεως πρὸς τὴν Σοβιετικὴ Ἕνωση, ἀπὸ τὴν ἐποχὴ ποὺ ἐκδηλώθηκε τὸ σχίσμα μεταξὺ Μόσχας καὶ Πεκίνου.

Ἡ ἐπίθεση τῶν Τιράνων κατὰ τῆς Μόσχας δὲν δυσαρεστεῖ τοὺς Γιουγκοσλάβους. «Ἀντίθετα τοὺς ἱκανοποιεῖ, δηλώνει ξένος διπλωμάτης ποὺ προέρχεται ἀπὸ τὸν τρίτο κόσμο. Καὶ τοὺς ἱκανοποιεῖ γιατὶ διαπνέεται ἀπὸ τὸ ἴδιο νόημα μὲ τὴν κατ' ἀγνώστων ἐπίθεση ποὺ ἐξαπέλυσε πρὸ δύο ἑβδομάδων, ὁ Τίτο μιλώντας στὴν στρατιωτικὴ ἀκαδημία τοῦ Βελιγραδίου. Ὁ Τίτο κατήγγειλε ἀορίστως τὶς δυνάμεις ἐκεῖνες ποὺ ἀποβλέπουν στὴν καταστροφὴ τῆς σημερινῆς γιουγκοσλαβικῆς δημοκρατίας ἢ τὴν ἐκτροπή της ἀπὸ τὴν σημερινή της γραμμὴ καὶ προειδοποίησε ὅτι οἱ γιουγκοσλαβικὲς ἔνοπλες δυνάμεις, εἶναι ἕτοιμες γιὰ κάθε εἴδους πόλεμο.

»Ἡ κατ' ἀγνώστων ἐπίθεση τοῦ Τίτο δὲν εἶναι αἴνιγμα ποὺ πρέπει νὰ διαφωτισθῆ. Ὁ φόβος του στρέφεται πρὸς τοὺς ἀνατολικοὺς γείτονές του. Καὶ ἡ μέριμνά του γιὰ μιὰ Ἀλβανία ἀνεξάρτητη ἀπὸ κάθε σοβιετικὴ ἐπιρροὴ εἶναι εὐνόητη. Εὐνόητη ἑπομένως εἶναι καὶ ἡ ἱκανοποίησή του γιὰ τὴν αὐξανόμενη ἐχθρότητα τῆς Ἀλβανίας πρὸς τὴν Μόσχα. Μία Ἀλβανία —δορυφόρος τῆς Σοβιετικῆς Ἑνώσεως θὰ ἀποτελοῦσε θανάσιμη ἀπειλὴ γιὰ τὴν Γιουγκοσλαβία ποὺ θὰ διέθετε μόνο δύο παράθυρα ἐλεύθερης ἀναπνοῆς, ἕνα πρὸς τὴν Ἑλλάδα καὶ ἕνα πρὸς τὴν Αὐστρία».

«Ὑπάρχει, μιὰ ἀλληλεξάρτηση ἐλπίδων, φόβων καὶ ἀνησυχιῶν μεταξὺ Γιουγκοσλαβίας καὶ Ἀλβανίας, μεταδίδει ὁ ἀνταποκριτὴς τοῦ «Ἡνωμένου Τύπου» καὶ συφωνεῖ τὸ γαλλικὸ πρακτορεῖο εἰδήσεων ἐπίσης. Ἀντιμετωπίζουν καὶ οἱ δύο χῶρες τὸν κίνδυνο ἐπεμβάσεως γιὰ τὴν ἐγκατάλειψη τῆς γραμμῆς ποὺ ἀκολουθοῦν, τῆς τιτοϊκῆς γιὰ τὴν Γιουγκοσλαβία καὶ τῆς γραμμῆς Χότζα γιὰ τὴν Ἀλβανία. Ἀντιμετωπίζουν καὶ οἱ δύο χῶρες πρόβλημα διαδοχῆς. Ἐπίσης ἀντιμετωπίζουν μειονοτικὰ προβλήματα πολὺ σοβαρά, ἂν καὶ δὲν φαίνεται νὰ ὑπάρχῃ, αὐτὴ τὴν ὥρα, ἰδιάζουσα ἀνησυχία τῶν Ἀλβανῶν γιὰ τὴν μεγάλη ἑλληνικὴ μειονότητα τῆς νότιας Ἀλβανίας. Ὅλα αὐτὰ σημαίνουν ὅτι οἱ δύο γείτονες χῶρες ἔχουν κάθε συμφέρον νὰ ἀκολουθήσουν τὴν αὐτὴν πορεία ἢ τουλάχιστον παράλληλη. Καὶ νὰ μὴ βρεθοῦν σὲ στρατόπεδα ἀντίπαλα. Γιατὶ τότε οἱ συνέπειες θὰ εἶναι ἐπικίνδυνες».

ΤΟ ΘΕΜΑ ΤΩΝ ΣΧΕΣΕΩΝ ΑΘΗΝΩΝ — ΒΕΛΙΓΡΑΔΙΟΥ

Οἱ Γιουγκοσλάβοι δὲν διαπιστώνουν, ἔτσι τουλάχιστον βεβαιώνουν, καμμιὰ καχυποψία στὴν πλευρὰ τῆς Ἀλβανίας γιὰ τὴν συνεχῆ βελτίωση τῶν ἑλληνογιουγκοσλαβικῶν σχέσεων καὶ τὶς ἀμοιβαῖες ἐπισκέψεις Ἑλλήνων καὶ Γιουγκοσλάβων ὑπουργῶν αὐτὶς δύο χῶρες. Ἄλλες ἐν τούτοις πληροφορίες ἀναφέρουν ὅτι τὰ Τίρανα φοβοῦνται ὅτι ἡ Γιουγκοσλαβία καὶ ἡ Ἑλλὰς δὲν θὰ ἄφηναν ἀνεκμετάλλευτη μιὰ εὐκαιρία νὰ ἐπέμβουν στὰ ἐσωτερικὰ τῆς Ἀλβανίας. Γι' αὐτό, σύμφωνα μὲ τὶς πληροφορίες αὐτές, τὰ Τίρανα προσπαθοῦν νὰ κεντρίσουν τοὺς φόβους τῆς Γιουγκοσλαβίας καὶ τῆς Ἑλλάδος γιὰ μιὰ ἐνδεχόμενη σοβιετικὴ ἐπέκταση στὴν Βαλκανική.

Γιουγκοσλάβοι διπλωμάτες στὰ Τίρανα ἔδωσαν στοὺς Ἀλβανοὺς ἐπισήμους τὴν διαβεβαίωση ὅτι οἱ ἑλληνογιουγκοσλαβικὲς ἐπαφὲς ἀποβλέπουν σ' ἐκεῖνο ποὺ ἐνδιαφέρει καὶ τοὺς Ἀλβανοὺς ἄμεσα, δηλαδὴ στὴν διατήρηση τοῦ ὑφισταμένου σήμερα στὴν Βαλκανικὴ «στάτους κβό», στὴν ματαίωση δηλαδὴ κάθε ἀπόπειρας ἐπεκτάσεως τῆς ἐπιρροῆς καθε ξένης δυνάμεως στὸν εὐαίσθητο βαλκανικὸ χῶρο. Καὶ φ